

Rådgiverforum-Norge, består av 1664 medlemmer fra ulike deler av veiledningsfeltet, med hovedvekt av medlemmer fra grunn- og videregående skoler. Vi takker for muligheten til å komme med hørings svar på NOU 2016:7. Våre kommentarer er basert på innspill fra enkeltmedlemmer, lokale fylkesstyrer og diskusjoner i landsstyret for Rf-N.

Kommentarer til utvalgets anbefalinger.

15.1.1 Anbefalinger for et helhetlig system.

Rf-N deler utvalgets anbefalinger. Vi vil i tillegg peke på at det er særdeles viktig at grunn- og videregående skole blir en del av det helhetlige systemet. Den tidligste og grunnleggende karriereveiledning møter elevene i skolesystemet. Kompetanse hos rådgiverne, innholdet i karriereveiledningen og formen denne veiledningen har, må være basert på de samme profesjonelle systemene og standardene som ellers i samfunnet.

15.1.2 Anbefalinger for karrieresentre og partnerskap.

Rf-N deler utvalgets anbefalinger. Vi savner at utvalget beskriver konkrete samarbeidsformer mellom karrieresentrene og skolenivået. Det sies at karrieresentrene "bør tilby tjenester til andre aktører... " Skolenivået nevnes ikke eksplisitt. Vi mener at et godt bemannet, profesjonelt karrieresenter må være en støtte for rådgiver i grunn- og videregående skole. Et slikt samarbeid finnes i ulike former i dag. For at et slikt samarbeid skal få et godt innhold, må det legges nasjonale føringer og ressurser må øremerkes til dette.

15.1.3 Anbefalinger for karriereveiledningstilbud på nett.

Rf-N deler utvalgets anbefalinger. Vi ønsker imidlertid å understreke følgende:

- E-veiledning skal i skolen være et supplement til personlig veiledning. Vi mener det er avgjørende at **alle** elever i grunn- og videregående skole fortsatt skal ha en rett til profesjonell og personlig karriereveiledning, Jfr. forskriftene i opplæringsloven § 22. Vi ønsker ikke et system som f.eks. i Danmark, der elever som kalles "utdanningsparate" ikke skal kunne få personlig veiledning. Retten til karriereveiledning må gjelde alle, og det må settes av tid og ressurser til denne tjenesten i skolen.
- Det må være bred variasjon i de ansattes kompetanse for å ivareta de ulike målgruppene.

15.1.4 Anbefalinger for grunnopplæringen.

Rf-N støtter i hovedsak utvalgets anbefalinger, og er glade for at utvalget slår fast karriereveiledningens plass i grunn- og videregående skole.

Vi vil påpeke følgende momenter:

- Vi støtter utvalgets syn om delt rådgivningstjeneste.
- En karriereveileder i skolen vil drive mye formidling for grupper og klasser, og må ha pedagogisk utdanning. Vi støtter opprettelsen av karriereveileder som egen stillingskategori, men mener det er vesentlig at karriereveileder i tillegg til god arbeidsmarkedskunnskap også har inngående kjennskap til skolesystemet og ungdomskulturen.
- Vi støtter opprettelsen av masterutdanninger. Når det ikke er mulig å ansette karriereveiledere med master, mener vi at 60 studiepoeng i karriereveiledning må være et minimumskrav. Norges skolesystem er bygd opp av mange små enheter med gravgrenndt beliggenhet, og vil ikke kunne ansette karriereveiledere på masternivå i hele stillinger.
- Vi mener at dagens rådgivere, uten masterutdanning, fortsatt må kunne drive karriereveiledning med 60 studiepoeng i karriereveiledning som grunnlag. Realkompetanse bør vektlegges i en overgangsperiode.. Det må også lages lange og gode overgangsordninger, dersom master blir et krav.
- I tillegg til masterutdanninger, bør det videreføres faste, forutsigbare videre- og etterutdanningsmuligheter for lærere som ønsker å ta karriereveiledning. Gode eksempler på slike utdanninger er Høyskolen i Bergen og på Lillehammer.
- Vi støtter et krav om minimum 30 studiepoeng Utdanningsvalg/Karriereveiledning for lærere som skal undervise i faget Utdanningsvalg på ungdomsskolen.
- Vi mener at det må etableres et karriereveiledningsfag for elever på studieforberedende utdanningsprogram. Frafallet i høyere utdanning tyder på at det er helt nødvendig. Faget Yrkesfaglig Fordypning (YFF) bør inneholde en del som omhandler generell karriereveiledning.
- Vi støtter lærlingenes rett til karriereveiledning.
- Vi støtter utvalgets syn på at ressursen til utdannings- og yrkesrådgivning i grunnopplæringen dobles dersom det ikke opprettes egne stillinger som karriereveiledere.

15.1.5 Anbefalinger for fagskolene og folkehøyskolene.

Rf-N støtter utvalgets anbefalinger.

15.1.6 Anbefalinger for universiteter og høyskoler.

Rf-N støtter utvalgets anbefalinger og mener at tiltakene som foreslås kan bedre gjennomføringen i høyere utdanning.

15.1.7 Anbefalinger for NAV.

Rf-N støtter utvalgets anbefalinger.

15.1.8 Anbefalinger for integrering Rf-N støtter utvalgets anbefalinger. Vi vil særlig kommentere at programrådgivere i introduksjonsprogram bør ha karrierefaglig

utdanning, og god kjennskap til skolesystemet. Vi vil også gi helhjertet støtte til at karrierelæring blir en del av opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

15.1.9 Anbefalinger for forsvaret.

Rf-N støtter utvalgets anbefalinger.

15.1.10 Anbefalinger for kriminalomsorgen

Rf-N støtter utvalgets anbefalinger.

Mandal, 06.10.16

På vegne av Rådgiverforum-Norge

Geir Lauvdal leder